

Dock är du den Helige

Predikan av pastor Eric Sjödin

**“Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?”
(Psaltaren 22:2)**

Inledning

Det finns stunder i livet då tron känns enkel. Vi känner att Herren är nära, vi ser en mening med det som händer och det är lätt att tro på Honom. Men så finns det andra stunder. Stunder då vi ber och möts av tystnad. Det vi tidigare var säkra på plötsligt börjar vackla. Då Herren, som en gång kändes så nära, plötsligt känns långt borta.

Vad händer med oss i sådana stunder? Har Herren verkligen dragit sig undan? Eller kan det pågå något inom oss som vi ännu inte kan se?

Det är den erfarenheten vi möter i dagens ord från Psaltaren. Psaltaren 22 börjar inte med ett lugnt uttryck för tro. Det börjas med ett rop ur mörkret:

”Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?”

Men, ju längre vi läser, desto mer förändras tonen. Klagan börjar övergå i förtröstan. Mörkret börjar ge plats åt hoppet. Personen som i början frågade varför Gud hade övergivit honom eller henne börjar till slut tala om Herrens trofasthet och lovsjunga Honom. Dagens predikan kommer att handla om vad som händer i dessa typer av tillstånd i en människas liv.

Läsningar

Från den Heliga Skrift

Psaltaren 22:2–6:

Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?

Jag brister ut och klagar, men min frälsning är fjärran. Min Gud, jag ropar om dagen, men du svarar inte, och om natten, men jag får ingen ro. Dock är du den Helige, den som tronar på Israels lovsånger. På dig förtröstade våra fäder, de förtröstade och du befriade dem. Till dig ropade de och fick hjälp, på dig förtröstade de och kom ej på skam.

Översättning: Svenska Folkbibeln 1998

Från den Himmelska läran

Arcana Coelestia # 840:

Så länge frestelsen varar antar människan att Herren inte är närvarande, eftersom hon angrips av onda andar. Ja, så svårt angripen att hon ibland fylls av en så stark känsla av hopplöshet att hon knappt kan tro att det över huvud taget finns någon Gud. Ändå är Herren vid sådana tillfällen mer närvarande än människan någonsin kan föreställa sig. När frestelsen väl avtar får hon tröst, och först då tror hon att Herren är närvarande.

Predikan

Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?

Det finns stunder i människans liv då Herren känns nära. Då bönen känns levande, Ordet talar till oss och vi kan se en mening och en riktning i våra liv. Men så finns det andra stunder.

”Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?” (Psaltaren 22:2)

Detta är nog Ordets mest smärtsamma ord. Det är även de ord som Herren själv uttalar den nionde timmen när Han blir korsfäst i Matteusevangeliet 27.

Det betyder att erfarenheten av Herrens frånvaro inte är främmande för den som vandrar på sanningens väg som leder till himlen. Tvärtom, vi finner erfarenheten mitt i Ordet, mitt i Psaltaren och mitt i Herrens egen kamp.

Detta är något som alla kan uppleva när man söker Herren och vi är välsignande som har den Himmelska Läran som hjälper oss att förstå vad som händer inom människan när hon befinner sig i detta tillstånd.

Ett rop utan svar

I den Himmelska Läran, Arcana Coelestia 8959, beskrivs frestelser som andliga konflikter inom människan. Det är konflikter mellan det onda som kommer från helvetet och det goda som kommer från Herren.

Det är viktigt att förstå vad Ordet menar med frestelse. En frestelse är inte bara att vi ser någonting lockande och tänker: ”Det där borde jag egentligen inte göra.”

Den djupare, andliga frestelsen är en kamp om vad som ska få styra vårt inre.

”Vad ska jag tro på? Vad ska jag älska? Vilken röst ska jag följa?”

Den Himmelska Läran gör dessutom en viktig skillnad mellan naturliga frestelser och andliga frestelser. I Arcana Coelestia 8164, står det att naturliga frestelser är sådant som drabbar vårt yttre liv: sjukdom, ekonomiska problem, förlust av anseende, olyckor, anklagelser eller andra världsliga lidanden.

Dessa kan vara fruktansvärt svåra. Men själva lidandet är inte automatiskt en andlig frestelse. En kriminell kan uppleva detta när han blev tagen på bar gärning.

Den andliga frestelsen handlar om någonting djupare. Den uppstår när vår tro och kärlek angrips.

En människa kan exempelvis bli sjuk och samtidigt känna en djup förtröstan på Herren. Då lider hon av sin sjukdom, men själva tron är inte nödvändigtvis under angrepp. Men hon kan också mitt i sjukdomen börja höra en annan röst inom sig:

”Herren bryr sig inte om dig. Din bön betyder ingenting. Det finns ingen mening.”

”Varför ska du fortsätta tro?”

Då har det yttre lidandet blivit platsen för en inre, andlig kamp och det är den kampen vi möter i Psaltaren:

”Min Gud, jag ropar om dagen, men du svarar inte, och om natten, men jag får ingen ro.”
(Psaltaren 22:3)

När Gud känns borta

I den andliga kampen sker det något paradoxalt. Herrens känns långt borta men Han är faktiskt närmare. I den Himmelska Läran står det att så länge den andliga kampen pågår antar människan att Herren inte är närvarande även fast Herren vid sådana tillfällen är mer närvarande än vad människan någonsin kan tro. (Arcana Coelestia 840)

Detta är en oerhört viktig tanke. Herrens upplevda frånvaro är inte densamma som Herrens verkliga frånvaro. Vi blandar lätt ihop dessa två.

”Jag känner inte Herren, alltså är Herren inte här. Jag får inget svar, alltså lyssnar Herren inte. Jag ser ingen väg framåt, alltså finns det ingen väg.”

Men Ordet lär oss gång på gång att vår upplevelse inte är hela verkligheten. Profeten Jesaja säger:

”Frukta inte, ty jag är med dig, se dig inte ängsligt om, ty jag är din Gud. Jag styrker dig, jag hjälper dig, jag uppehåller dig med min rättfärdighets högra hand.” (Jesaja 41:10)

Och i Psaltaren 23:

”Om jag än vandrar i dödsskuggans dal, fruktar jag intet ont, ty du är med mig.” (Psaltaren 23:4)

Lägg märke till att det inte står att Herren alltid tar bort mörkret, utan att Han är i stället med oss i mörkret. Vi är aldrig ensamma.

Inom oss

Den Himmelska Läran ger oss en bild av den andliga frestelsen som en verklig kamp.

I Arcana Coelestia 8960 står det att onda andar väcker människans onda till liv och anklagar henne, medan änglar från Herren väcker de sanningar som finns hos henne till liv och försvarar henne.

Detta förklarar varför en andlig frestelse kan kännas så personlig. Det onda andarna använder det som redan finns inom oss. Våra misslyckanden, vår skuld, vår rädsla, våra onda tankar. Det vi skäms över, det vi önskar att vi aldrig hade gjort och så kommer dom med en falsk slutsats:

”Se vem du egentligen är. Herren vill inte ha med dig att göra. Det är för sent för dig. Du kommer aldrig att förändras.”

Det är därför frestelsen kan skapa en sådan ångest. Men detta är bara ena sidan av kampen.

Helvetena må kämpa mot människan, men Herren kämpar för människan. Herren, som vi upplevde hade övergivit oss, kämpar för oss. (Arcana Coelestia 8159)

Det är en bild vi behöver bära med oss. Helvetet kämpar mot människan. Herren kämpar för människan. Falskheten och ondskan kommer in i den yttre eller naturliga människan. Men svaret från Herren kommer in genom den inre eller andliga människan.

Det betyder att när en tanke säger: Du är ensam.

Så svarar Herren: "Jag är med er alla dagar intill tidens slut." (Matteus 28:20)

När tanken säger: Det finns ingen väg tillbaka.

Så svarar Herren: "Den som kommer till mig skall jag aldrig någonsin kasta ut." (Johannes 6:37)

När tanken säger: Du kommer aldrig att kunna förändras.

Så svarar Herren: "För människor är det omöjligt, men för Gud är allting möjligt." (Matteus 19:26)

Och när tanken säger: Du är förlorat.

Så svarar Herren: "Människosonen har kommit för att uppsöka och frälsa det som var förlorat." (Lukas 19:10)

Det är här kampen sker.

Du är den Helige

Vilket vi ser i dagens läsning från Ordet. Men någonting märkligt händer. Det står: "Varför har du övergivit mig? Du svarar inte. Jag får ingen ro." (Psaltaren 22:2–3)

Men sedan kommer ett enda litet ord som förändrar hela riktningen: Dock.

"Dock är du den Helige." (Psaltaren 22:4)

Ingenting i den yttre situationen verkar ännu ha förändrats. Men mitt i mörkret börjar människan hålla fast vid något annat än sin egen upplevelse.

Jag känner mig övergiven. Dock är du den Helige.

Jag ser ingen räddning. Dock är du den Helige.

Jag hör inget svar. Dock är du den Helige.

Här börjar den andliga kampen vända. Psaltaren beskriver inte längre bara vad som upplevs, utan också om vad man vet om Herren. Detta är trons kamp. Och det är därför säger Herren säger Johannesevangeliet 8:

"Om ni förblir i mitt ord, är ni verkligen mina lärjungar, och ni skall förstå sanningen, och sanningen skall göra er fria." (Johannes 8:31–32)

Hur ska vi kämpa?

Här blir den Himmelska Läran mycket konkret. Det står att det är trons sanningar från Ordet som människan ska använda mot det onda och det falska i en andlig konflikt.

(Arcana Coelestia 8962)

Det är inte världsliga sanningar som hjälper oss, utan det är Herrens sanningar. Detta kan vi se när Herren själv frestas i öknen.

Djävulen säger: "Om du är Guds Son, så befall att de här stenarna blir bröd."

(Matteus 4:3)

Jesus svarar: "Det står skrivet: Människan lever inte bara av bröd, utan av varje ord som utgår från Guds mun." (Matteus 4:4)

Sedan kommer djävulen med en ny frestelse och Herren svarar återigen:

"Det står skrivet." Och ännu en gång: "Det står skrivet."

Det är ingen tillfällighet. Herren visar oss hur den andliga kampen förs. När falskheten kommer behöver vi en sanning att möta den med.

Det är därför vi behöver läsa Ordet också när livet är lugnt. Vi samlar inte bara kunskap utan vi bygger ett förråd av sanningar som Herren senare kan använda inom oss. För när mörkret kommer kanske vi inte orkar läsa tio kapitel.

Men kanske finns något som: "Herren är min herde." (Psaltaren 23:1)

Eller: "Bed och ni skall få, sök och ni skall finna, bulta och dörren skall öppnas för er." (Matteus 7:7)

Eller bara: "Gud är vår tillflykt och vår starkhet, en hjälp i nöden, väl beprövad." (Psaltaren 46:2)

Då finns det någonting inom människan som Herren kan använda.

Det vi minns

Detta är precis vad som händer sedan i Psaltaren 22. Personen i psaltaren börjar minnas.

"På dig förtröstade våra fäder, de förtröstade och du befriade dem." (Psaltaren 22:5)

Personen tittar bakåt. Inte för att leva i det förflutna, utan för att minnas vem Herren är.

Detta är också en del av kampen.

När vi befinner oss mitt i en frestelse blir vårt perspektiv mycket smalt. Det känns som om det vi upplever just nu alltid har varit sant och alltid kommer att vara sant. Då säger Ordet: Kom ihåg.

Kom ihåg hur Israel gick genom Röda havet, hur Herren ledde sitt folk genom öknen. Kom ihåg David, profeterna, lärjungarna och framför allt: Kom ihåg Herren själv.

För Psaltaren 22 börjar med orden: "Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig?" (Psaltaren 22:2)

Men den slutar inte där. Berättelsens rörelse går från övergivenhet till förtröstan, från ångest till lovsång.

Herren kämpar för människan

Det kanske viktigaste vi kan bära med oss är därför detta:

I den andliga frestelsen är vi kallade att kämpa. Men vi kämpar inte ensamma.

Vi ska säga nej till det onda och falska. Vi ska hålla fast vid Herrens bud. Vi ska använda sanningarna ur Ordet. Men kraften som besestrar helvetet kommer inte från oss själva.

Det är därför Mose kan säga till Israels folk när de står framför Röda havet, med Faraos armé bakom sig:

"Var inte rädda! Stanna upp och bevittna den frälsning som HERREN i dag skall ge er... HERREN skall strida för er, och ni skall hålla er stilla." (2 Mosebok 14:13–14)

Det är också den djupaste verkligheten i vår egen andliga kamp. När Herren känns långt borta så är Han närmare än vad vi förstår. När falskheten säger att allt är förlorat kan Herren redan vara verksam i vårt inre.

När vi inte längre vet vad vi ska säga kan vi göra som i Psaltaren 22.

Vi börjar med sanningen: Du den Helige.

Jag är förlorad, dock du är den Helige.

Jag ropar och hör inget svar, dock du är den Helige.

För våra fäder förtröstade på dig och du befriade dem. De ropade till dig och fick hjälp.

Så när frestelsen kommer behöver vi inte fråga oss om vi känner oss starka nog. Vi behöver fråga:

"Vilken sanning från Herrens Ord behöver jag hålla fast vid just nu?"

Och sedan hålla fast vid den. Inte för att orden är en magisk formel. Utan för att Herren finns i sitt Ord. När den mörkaste natten börjar, säga bara:

"Min Gud".

Redan de orden är en bekännelse av tro och sanning. Och när kampen går mot sitt slut upptäcker vi kanske det som vi inte kunde se medan den pågick: Att Herren aldrig hade lämnat oss.

Han var där. Han kämpade för oss och Han ledde oss genom mörkret mot ljuset. Att det blev precis som i slutet i dagens läsning från ordet:

"Till dig ropade de och fick hjälp, på dig förtröstade de och kom ej på skam."

(Psaltaren 22:6)

Amen!